

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۰۳/۳۱
تاریخ بررسی مقاله: ۹۱/۰۴/۰۶
تاریخ پذیرش مقاله: ۹۱/۰۹/۲۷

مجله دست آوردهای روان‌شناختی
(علوم تربیتی و روان‌شناسی)
دانشگاه شهید چمران اهواز، پاییز و زمستان ۱۳۹۱
دوره چهارم، سال ۱۹-۳، شماره ۲
صص: ۸۱-۱۰۰

رابطه سبک‌های دلبستگی ایمن و نایمن اجتنابی با افسردگی و رضایت از زندگی با میانجیگری خوشبینی و حمایت اجتماعی در دانشجویان

اکرم نظری چگنی*

ناصر بهروزی**

سیداسماعیل شیخ شبانی هاشمی***

مهناز مهربابی‌زاده هنرمند****

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی ایمن و نایمن اجتنابی با افسردگی و رضایت از زندگی با میانجیگری خوشبینی و حمایت اجتماعی در دانشجویان دختر کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز بود. نمونه این پژوهش ۳۰۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌های سبک‌های دلبستگی سیمپسون، خوشبینی شیر، کارور و بریج، حمایت اجتماعی فیلیپس، افسردگی بک، و رضایت از زندگی ریف، لی، اسکز و شموتی، استفاده شده است. یافته‌ها نشان داد که سبک دلبستگی ایمن با رضایت از زندگی و افسردگی به ترتیب رابطه مثبت و منفی معنی‌دار و بین سبک دلبستگی نایمن اجتنابی با رضایت از زندگی و افسردگی به ترتیب رابطه منفی و مثبت معنی‌داری وجود دارد. بین سبک دلبستگی ایمن با خوشبینی و حمایت اجتماعی نیز رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. به علاوه، نتایج پژوهش نقش میانجیگری متغیرهای خوشبینی و حمایت اجتماعی را تأیید کردند.

کلید واژگان: سبک‌های دلبستگی، افسردگی، رضایت از زندگی، خوشبینی، حمایت اجتماعی

* دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز

** استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز (نویسنده مسئول) behroozyn@yahoo.com

*** استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز esmaeil2140@yahoo.com

**** استاد گروه روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز m_mehrabizadeh@yahoo.com

مقدمه

در قرن حاضر شیوع مشکلات روانی به قدری بالا است که برخی از کارشناسان بهداشت روانی، قرن حاضر را قرن «گرسنگی عصبی»^۱ نامیده‌اند (لتویلر^۲، ۱۹۹۷). شاید به همین دلیل است که سلینگمن^۳ (۱۹۸۹)، به نقل از بالتر و تونی^۴، ۱۹۹۱ ترجمه: کریمی طارمی، (۱۳۸۴)، روان‌شناس معروف، افسردگی^۵ را به عنوان سرماخوردگی روانی^۶ می‌شناسد و این تشابه به خاطر شیوع فراوان این اختلال روانی است. افسردگی موجب افت کاری و آموزشی، کاهش انگیزه برای انجام طرح‌های تازه و پیدایش مشکلات شغلی و خانوادگی است (کاپلان و سادوک^۷، ۲۰۰۳). از سوی دیگر در سال‌های اخیر یکی از ابعاد دیگری که رویکردهای انسان‌گرا بر آن تأکید می‌ورزند، بُعد بهزیستی^۸ است این بُعد خود شامل عاطفه مثبت، عاطفه منفی و رضایت از زندگی^۹ است. در بین این سه بُعد، رضایت از زندگی که از لحاظ قضاوت شناختی اهمیت دارد، کمتر مورد توجه بوده است (شهاییان و یوسفی، ۱۳۸۶). رضایت از زندگی به شناخت و فرایند قضاوت ذهنی بر می‌گردد و مراد از آن نگرش فرد، ارزیابی عمومی نسبت به کلیت زندگی خود و یا برخی از جنبه‌های زندگی، مانند زندگی خانوادگی و تجربه آموزش است (دینر، سان، لوکاس، اسمیت^{۱۰}، ۱۹۹۹، به نقل از زکی، ۱۳۸۶). بنابراین، پژوهش حاضر سعی دارد به بررسی عواملی که افسردگی را کاهش و رضایت از زندگی را ارتقا می‌بخشد، بپردازد. یکی از این عوامل، دلبستگی^{۱۱} است. دلبستگی را بر مبنای این واقعیت که چطور افراد یکدیگر را درک می‌کنند، تعریف می‌کنند. دلبستگی شامل سه سبک ایمن^{۱۲}، ناایمن اجتنابی^{۱۳} و ناایمن اضطرابی^{۱۴} است. فردی با دلبستگی ایمن، مراقب خود را قابل دسترس می‌داند و

- 1- nervous hunger
- 2- Letuwyler
- 3- Seligman
- 4- Bulter & Tone
- 5- depression
- 6- mental colds
- 7- Kaplan & Sadock
- 8- dimension of welfare
- 9- life of satisfaction
- 10- Diener, Sun, Lucas, & Esmit
- 11- attachement
- 12- secure style
- 13- avoidance
- 14- anxiety

خودش را به صورت مثبت تجربه می‌کند. ولی در الگوی دلبستگی اجتنابی، مراقب به طور پیوسته فرد را از خود می‌راند و خود نیز ناایمن است، اما به طور اجباری به خودش اعتماد می‌کند و در نهایت در الگوی دلبستگی اضطرابی، فرد مراقب خود را به عنوان فردی وابسته و بی‌ارزش تجربه می‌کند. (بالبی^۱، ۱۹۹۸؛ به نقل از شهیداد، بشارت، اسدی، شیرعلی‌پور، میری، ۲۰۱۱) این ارزیابی‌های مثبت و منفی دارای تأثیرات روی رضایت از زندگی است. هینن، ساندرمن و اسپرانجرز^۲ (۲۰۰۹)، رابطه بین یادآوری خاطرات دوران کودکی و رضایت از زندگی را با یکدیگر و با میانجیگری دلبستگی بزرگسال در ۴۳۷ نفر بررسی کردند. این پژوهشگران دریافتند که افراد دلبسته ایمن به نسبت افراد با سبک دلبسته ناایمن از زندگی‌شان رضایت بیشتری دارند.

ویی، شفر، یونگ و زاکالیک^۳ (۲۰۰۵) نشان دادند که دلبستگی اضطرابی و اجتنابی به طور مثبت و معنی‌داری با چندین نشانه از ناراحتی روانی از قبیل شرم^۴، خشم^۵، خودشیفتگی روانی^۶، افسردگی، اضطراب^۷، احساسات منفی^۸ و ناراحتی‌های هیجانی و عصبی^۹ و نشانه‌های کلی ناراحتی رابطه دارد.

توتیس^{۱۰} (۱۹۹۵)، به نقل از اریک‌هارد، کیس، چریستوفر، مارینو و بتینا^{۱۱} (۲۰۱۱) حمایت اجتماعی^{۱۲} را به عنوان یک راهبرد برای مقابله با زندگی استرس‌زا بوسیله فراخواندن کمک از شبکه‌های اجتماعی^{۱۳} تعریف کرد. نتایج حاصل از تحقیقات یلسین^{۱۴} (۲۰۱۱)، زیمر و چن^{۱۵} (۲۰۱۱) و بخشایی، بیرشک، عاطف‌وحید و بوالهروی (۱۳۸۲) تأیید کردند که حمایت اجتماعی

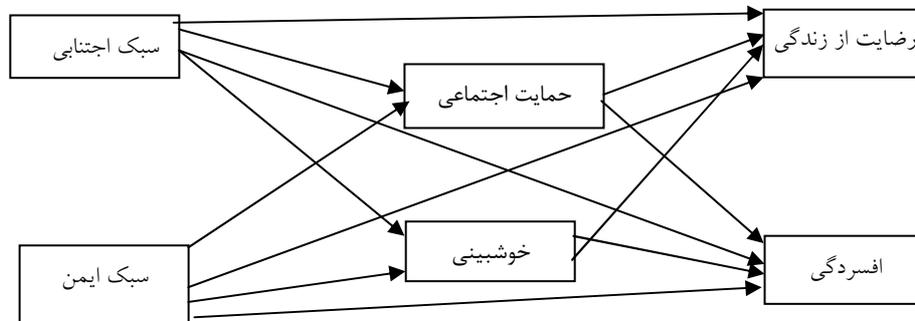
-
- 1- Bowlby
 - 2- Hinnen, Sanderman, & Sprangers
 - 3- Wei, Shaffer, Young, & Young
 - 4- shame
 - 5- anger
 - 6- psychological narcissism
 - 7- anxiety
 - 8- negative feelings
 - 9- emotional disorders - neurological
 - 10- Thotis
 - 11- Erik-Heard, Keith, Christopher, Marino, & Bettina
 - 12- social support
 - 13- social networks
 - 14- Yaloin
 - 15- Zimmer & Chen

با رضایت از زندگی مرتبط است و حمایت اجتماعی پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی در دانشجویان است. این محققان همچنین نشان دادند دانشجویانی که دارای سیستم حمایتی قوی می‌باشند، احتمالاً افسردگی و استرس کم‌تری تجربه می‌کنند. به عبارت دیگر حمایت اجتماعی رابطه معکوسی با افسردگی دارد. خوشبینی به جهت‌گزینی اشاره دارد که در آن معمولاً پیامدهای مثبت، مورد انتظارند و این پیامدها به عنوان عوامل ثابت، کلی و درونی در نظر گرفته می‌شوند (بویری، ۱۳۸۶). هو، چونگ^۱ و چونگ (۲۰۱۰) و نوری و سقایبی‌ریا (۱۳۸۸)، آشکار ساختند که خوش‌بینی به طور مستقیم با بهزیستی ارتباط دارد. دلبستگی به طور غیرمستقیم از طریق خوشبینی و حمایت اجتماعی بر رضایت از زندگی و افسردگی تأثیر می‌گذارد.

در توضیح این حقیقت باید اضافه کرد که دلبستگی روی آداب متقابل افراد که شامل صمیمیت^۲، خود-آشکارسازی^۳ و رفتارهای حمایتی^۴ و تمایل به حمایت کردن دیگران است، تأثیر می‌گذارد (لیری و هویلی^۵، ۲۰۰۹؛ کولینز و فینی^۶، ۲۰۰۴). به طور کلی وقتی افراد به اطمینان مورد انتظار در روابطشان با دیگران می‌رسند، امیدوارند که بتوانند این اطمینان را در سایر حوزه‌های زندگی‌شان ایجاد کنند (شری، سنیدر، یانگ و لوین^۷، ۲۰۰۳؛ ترورنر-کوب^۸ و همکاران، ۲۰۰۲). در پژوهشی که توسط بو^۹ (۲۰۱۰) انجام شد، خوشبینی و حمایت اجتماعی به عنوان متغیر میانجی در روابط بین دلبستگی و افسردگی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج حاکی از این بود که خوشبینی و حمایت اجتماعی همبستگی بین دلبستگی و افسردگی را میانجی‌گری می‌کنند. در تحقیقی دیگری نیز که بر روی دانشجویان ترکیه توسط یلسین^{۱۰} (۲۰۱۱) انجام شد، تحلیل رگرسیون نشان داد که حمایت اجتماعی و خوشبینی با رضایت از

-
- 1- Ho & Cheung
 - 2- intimacy
 - 3- self-revealing
 - 4- supportive behavior
 - 5- Leary & Hoyle
 - 6- Collins & Feeney
 - 7- Shorey, Snyder, Yang, & Lewin
 - 8- Turner-Cobb
 - 9- Boo
 - 10- Yalcin

زندگی و از طرفی هم دلبستگی با خوشبینی و حمایت اجتماعی ارتباط دارد. بررسی‌های به عمل آمده در پژوهش‌های پیشین، نشان می‌دهد که، تاکنون پژوهشی که متغیرهای مورد نظر را با هم در الگویی مورد بررسی قرار داده باشد، انجام نشده است. بنابراین، هدف اصلی این پژوهش آزمایش برازندگی مدل پیشنهادی رابطه علی دلبستگی با افسردگی و رضایت از زندگی با میانجیگری خوشبینی و حمایت اجتماعی در دانشجویان دختر است. شکل ۱ مدل پیشنهادی را برای آزمودنی‌ها نشان می‌دهد.

شکل ۱. مدل پیشنهادی رابطه علی سبک‌های دلبستگی ایمن و نایمن اجتنابی با افسردگی و رضایت از زندگی با میانجیگری خوشبینی و حمایت اجتماعی

روش پژوهش

جامعه و روش نمونه‌گیری

در این پژوهش، جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دختر مقطع کارشناسی (۲۶۶۹ دانشجوی)، ورودی سال ۱۳۸۸-۱۳۸۹ دانشگاه شهید چمران اهواز بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای نسبتی انتخاب شدند. بدین صورت که در ابتدا از بین ۱۳ دانشکده، ۷ دانشکده، سپس از بین رشته‌های موجود در هر دانشکده، تصادفی دو رشته و سپس از طریق سرشماری، لیستی از دانشجویان را تهیه کرده و به نسبت تعداد دانشجویان در هر رشته ۳۰۰ دانشجوی دختر بر اساس تعداد متغیرهای موجود در مدل پیشنهادی به عنوان نمونه به طور تصادفی ساده انتخاب شدند.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه سبک‌های دلبستگی^۱. این پرسشنامه توسط سیمپسون^۲ (۱۹۹۰)، ساخته شده است. این آزمون شامل ۱۳ جمله در مقیاس لیکرتی است که آزمودنی در پاسخ به هر سؤال باید یکی از گزینه‌های طیف ۵ حالتی (از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) را انتخاب کند. سیمپسون (۱۹۹۰) به منظور بررسی روایی این پرسشنامه از مقیاس عشق رابین^۳ (۱۹۷۰) و مقیاس وابستگی^۴ ساخته شده توسط فی و برشید^۵ (۱۹۹۷) و مقیاس خود افشاگری^۶ (میلر، برگ و آرچر^۷، ۱۹۹۳) استفاده کرده است. رضازاده (۱۳۸۱) پایایی این آزمون را برای نمونه ایرانی، در ۲۵ زوج و به فاصله زمانی ۶ هفته، مورد بررسی قرار داده و پایایی این پرسشنامه را بر حسب آلفای کرونباخ در ۱۳۲ زوج، ۰/۷۴ گزارش کرده است. در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی خرده مقیاس‌های پرسشنامه سبک دلبستگی از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ و تنصیف برای دلبستگی ایمن به ترتیب ۰/۵۷ و ۰/۵۴ و برای دلبستگی نایمن اجتنابی به ترتیب ۰/۶۶ و ۰/۶۹ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی نسبتاً مطلوب این پرسشنامه است. در پژوهش حاضر برای بررسی روایی این پرسشنامه از روش روایی سازه استفاده شده است به این صورت که هر خرده مقیاس آن با یک سؤال که معرف خرده مقیاس مورد نظر است، همبسته شدند. نتایج نشان داد که همبستگی مثبت معنی‌داری بین سبک دلبستگی ایمن با سؤال مورد نظر (۰/۶۲) وجود دارد که در سطح $p < 0/01$ معنی‌دار است و همچنین همبستگی مثبت معنی‌داری بین سبک دلبستگی نایمن اجتنابی با سؤال مورد نظر (۰/۷۴) وجود دارد که در سطح $p < 0/01$ معنی‌دار است.

پرسشنامه خوشبینی. در این پژوهش جهت اندازه‌گیری خوشبینی از آزمون بازنگری شده جهت‌گیری زندگی^۸، شیر، کارور و بریج^۹ (۱۹۹۴) استفاده شد. شیر و همکاران (۱۹۹۴) در

- 1- Adult Attachment Inventory
- 2- Simpson
- 3- Rubins Love Scale
- 4- Dependency Scale
- 5- Fei & Berscheid
- 6- Self-disclosure Inventory
- 7- Miller, Berg, & Archer
- 8- Life Orientation Test-Reviseved (LOT)
- 9- Scheier, Carver, & Bridges

خصوص روایی و پایایی این آزمون مطالعه‌ای به عمل آوردند، همان طور که انتظار می‌رفت، خوشبینی بطور مثبت با خود- تسلطی^۱ و عزت‌نفس، و به طور منفی با نسخه اضطراب خصیصه‌ای^۲ و روان رنجورخویی^۳ همبسته است. همچنین، همسانی درونی ۶ ماده پرسشنامه ۰/۷۸ به دست آمده که ضریب قابل قبولی است. در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی پرسشنامه خوشبینی از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ و تنصیف برای پرسشنامه خوشبینی به ترتیب ۰/۶۶ و ۰/۶۷ به دست آمد که نشان‌دهنده‌ی پایایی نسبتاً مطلوب پرسشنامه خوشبینی می‌باشد. در پژوهش حاضر برای بررسی روایی پرسشنامه خوشبینی از روش روایی سازه استفاده شده است به این صورت که با استفاده از محاسبه‌ی همبستگی ساده با یک سؤال که معرف پرسشنامه مورد نظر است، مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که همبستگی مثبت معنی‌داری بین خوشبینی با سؤال مورد نظر (۰/۷۴) وجود دارد که در سطح $p < 0/01$ معنی‌دار است.

پرسشنامه حمایت اجتماعی فلیپس^۴. پرسشنامه ارزیابی ذهنی حمایت اجتماعی توسط وکس^۵ و همکاران، در سال ۱۹۸۶ تهیه شده است (به نقل از عسگری، ۱۳۸۸). یارعلی (۱۳۷۹)، به نقل از عسگری، ۱۳۸۸) ضرایب پایایی این پرسشنامه را از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۷۰ محاسبه کرده است. در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی پرسشنامه حمایت اجتماعی از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده شد. در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ و تنصیف برای پرسشنامه حمایت اجتماعی به ترتیب ۰/۶۷ و ۰/۵۹ به دست آمد، که نشان‌دهنده‌ی همسانی درونی رضایت‌بخش پرسشنامه حمایت اجتماعی است. همچنین به منظور بررسی روایی پرسشنامه حمایت اجتماعی از روش روایی سازه با استفاده از محاسبه‌ی همبستگی ساده با یک سؤال که معرف پرسشنامه مورد نظر است، مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که همبستگی مثبت معنی‌داری بین حمایت اجتماعی با سؤال مورد نظر (۰/۵۳) وجود دارد که در سطح $p < 0/01$ معنی‌دار است.

-
- 1- self-mastery
 - 2- trait anxiety
 - 3- neuroticism
 - 4- Philips Social Support Inventory
 - 5- Wax

پرسشنامه رضایت از زندگی^۱. در این پژوهش برای سنجش میزان رضایت از زندگی دانشجویان از خرده‌مقیاس رضایت از زندگی، پرسشنامه بهزیستی روان‌شناختی استفاده شده است. این ابزار توسط ریف، لی، اسکز و شموتی^۲ (۱۹۹۴) تهیه و برای اولین بار، زنجانی طبسی (۱۳۸۳) آن را در ایران اجرا کرده است. این پرسشنامه از ۶ خرده‌مقیاس شامل رضایت از زندگی (۱۹ ماده)، معنویت (۱۳ ماده)، شادی و خوش‌بینی (۱۹ ماده)، رشد و بالندگی فردی (۸ ماده) و خود پیروی (۱۰ ماده) تشکیل شده است. زنجانی طبسی (۱۳۸۳) پایایی این پرسشنامه را با استفاده از روش همسانی درونی مورد سنجش قرار داده است. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۴ و مقیاس‌های فرعی در دامنه‌ای بین ۰/۶۲ تا ۰/۹۰ به دست آورده است. زنجانی طبسی (۱۳۸۳) برای بررسی روایی این پرسشنامه خرده‌مقیاس‌های آن را با هم همبسته نمود که ضرایب همبستگی به دست آمده بین خرده‌مقیاس‌های آن، نشان‌دهنده روایی نسبتاً مطلوب این پرسشنامه می‌باشد. در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی پرسشنامه رضایت از زندگی از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ و تنصیف برای پرسشنامه رضایت از زندگی به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۸۱ به دست آمد، که نشان‌دهنده‌ی همسانی درونی قابل قبول پرسشنامه رضایت از زندگی است. در پژوهش حاضر برای بررسی روایی پرسشنامه رضایت از زندگی از روش روایی سازه استفاده شده است به این صورت که با استفاده از محاسبه‌ی همبستگی ساده با یک سؤال که معرف پرسشنامه مورد نظر است، مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که همبستگی مثبت معنی‌داری بین رضایت از زندگی با سؤال مورد نظر (۰/۶۷) وجود دارد که در سطح $p < 0/01$ معنی‌دار است.

پرسشنامه افسردگی بک^۳. این پرسشنامه، نسخه خلاصه شده فرم ۲۱ ماده‌ای می‌باشد که در سال ۱۹۷۲ ارائه شده است (بک، استیر و گاربین^۴، ۱۹۸۸). در یک بررسی، بک، ویسمن، لستر و ترکسلر^۵ (۱۹۷۴) ضریب روایی ۰/۵۵ و ۰/۶۷ را گزارش دادند. قابلیت پایانی این پرسشنامه برحسب فاصله زمانی بین ۲ آزمون و نوع جمعیت مورد مطالعه از ۰/۴۸ تا ۰/۸۶ گزارش شده است (بک و همکاران، ۱۹۸۸). در این پژوهش از فرم ۱۳ ماده‌ای افسردگی بک

-
- 1- Satisfaction with Life Scale
 - 2- Ryff, Lee, Essex, & Schmutte
 - 3- Beck Depression Inventory
 - 4- Beck, Steer, & Garbin
 - 5- Weissman, Lester, & Trexler

استفاده شده است. در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی پرسشنامه افسردگی بک از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ و تنصیف برای پرسشنامه افسردگی به ترتیب ۰/۸۸ و ۰/۸۱ به دست آمد، که نشان‌دهنده‌ی همسانی درونی قابل قبول پرسشنامه افسردگی است. در پژوهش حاضر برای بررسی روایی پرسشنامه افسردگی از روش روایی سازه استفاده شده است به این صورت که با استفاده از محاسبه‌ی همبستگی ساده با یک سؤال که معرف پرسشنامه موردنظر است، مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که همبستگی مثبت معنی‌داری بین افسردگی با سؤال مورد نظر (۰/۷۱) وجود دارد که در سطح $p < 0/01$ معنی‌دار است.

نتایج پژوهش

جدول شماره ۱ میانگین و انحراف معیار نمره‌های آزمودنی‌ها و همچنین ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	سبک دلستگی اجتنابی	خوشبینی	حمایت اجتماعی	رضایت از زندگی	افسردگی
دلستگی ایمن	۱۵/۸۰	۳/۳۱	-۰/۱۱۸*	۰/۲۹۵**	۰/۳۴۱**	۰/۳۸۸**	-۰/۲۵۴**
دلستگی نایمن اجتنابی	۱۱/۳۵	۳/۰۸	-	۰/۳۲۴**	-۰/۲۲۱**	-۰/۳۹۹**	۰/۳۸۲**
خوشبینی	۱۴/۸۶	۳/۸۳	-	-	۰/۳۸۵**	۰/۶۰۵**	-۰/۵۲۹**
حمایت اجتماعی	۱۴/۳۳	۲/۹۹	-	-	-	۰/۴۳۷**	-۰/۵۰۶**
رضایت از زندگی	۶۷/۹۹	۹/۸۹	-	-	-	-	-۰/۶۴۱**
افسردگی	۵/۹۵	۶/۱۹	-	-	-	-	-

** $p < 0/05$ * $p < 0/01$

همان طور که در جدول ۱ نشان داده شده است در متغیر دلستگی ایمن میانگین و انحراف معیار، به ترتیب ۱۵/۸۰ و ۳/۳۱، در متغیر سبک دلستگی نایمن اجتنابی ۱۱/۳۵ و ۳/۰۸، در متغیر خوشبینی ۱۴/۸۶ و ۳/۸۳، در متغیر حمایت اجتماعی ۱۴/۳۳ و ۲/۹۹، در متغیر رضایت از زندگی ۶۷/۹۹ و ۹/۸۹ و در متغیر افسردگی ۵/۹۵ و ۶/۱۹ می‌باشد به علاوه،

ضرایب همبستگی بین همه‌ی متغیرها معنی‌دار است که سطح معنی‌داری با علامت ستاره مشخص شده است.

برازندگی مدل پژوهش

در پژوهش حاضر به منظور بررسی برازندگی مدل پیشنهادی و مدل نهایی از شاخص‌های برازندگی استفاده شد که در جدول زیر آمده است.

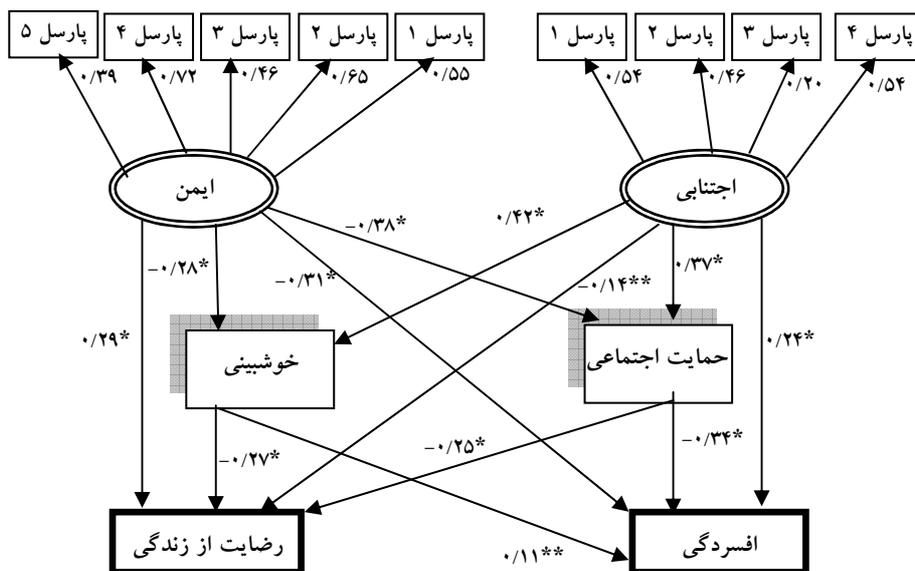
جدول ۲. شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی و مدل نهایی در پژوهش حاضر

شاخص	χ^2	df	P	χ^2/df	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	NFI	RMSEA
مدل پیشنهادی	۷۴/۱۲	۳	۰/۰۰۱	۲۴/۷۱	۰/۹۲	۰/۴۹	۰/۸۶	۰/۳۱	۰/۸۶	۰/۸۶	۰/۲۸
مدل نهایی	۸۸/۱۹	۵۰	۰/۰۰۱	۱/۷۶	۰/۹۶	۰/۹۲	۰/۹۶	۰/۹۳	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۰۵

بر اساس جدول شماره ۲، برخی از شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی به ویژه TLI، AGFI و RMSEA حاکی از نحوه برازش مدل پیشنهادی در سطح خوبی نیست و نیاز به اصلاح دارد. همچنین پس از اصلاح به عمل آمده در مدل نهایی، مقدار شاخص نیکویی برازش مجذور کای (χ^2) برابر با ۸۸/۱۹، با درجه آزادی ۵۰ و سطح معنی‌داری ۰/۰۰۱ به دست آمد. به علاوه، نسبت مجذور کای بر درجه آزادی ($\chi^2/df=1/76$)، شاخص جذر برآورد واریانس تقریب ($RMSEA=0/05$)، شاخص نیکویی برازش ($GFI=0/96$)، شاخص نیکویی برازندگی تطبیقی ($AGFI=0/92$)، شاخص نرم شده برازندگی ($NFI=0/91$)، شاخص توکر-لوئیس ($TLI=0/93$) و شاخص برازندگی فزاینده ($IFI=0/96$) حاکی از برازش مطلوب مدل پس از اصلاح است.

همان‌طور که اشاره شد در گام برآورد مدل، مدل از برازندگی خوبی برخوردار نیست، در نتیجه اصلاحاتی در مدل انجام شد تا برازندگی مدل بهبود یابد. در این پژوهش اصلاح مدل با استفاده از تکنیک آیتم پارسلینگ معادلات ساختاری صورت گرفته است. تکنیک آیتم پارسلینگ (دسته‌بندی ماده‌ها) شامل بررسی نمره‌های دو یا بیشتر از دو ماده و استفاده از این

قطعات به جای نمره‌ها در تحلیل معادلات ساختاری است (بندولاس^۱، ۲۰۰۲).
 آیم پارسلینگ (دسته‌بندی ماده‌ها) شامل بررسی نمره‌های دو یا بیشتر از دو ماده و استفاده از این قطعات به جای نمره‌ها در تحلیل معادلات ساختاری است. کافمن و مک کالوم^۲ (۲۰۰۶) معتقدند که تأثیر سؤگیری خطای اندازه‌گیری در مدل‌های تحلیل مسیر را می‌توان با استفاده از مدل‌های با متغیر مکنون بهبود داد. به این صورت که می‌توان از پارسل‌ها به عنوان نشانگرهای مدل تحلیل مسیر برای تمام مقیاس‌ها استفاده کرد. برخی محققان معتقدند که استفاده از این روش منجر به نتایج بهتر برازش مناسب در تحلیل معادلات ساختاری (بندولاس، ۲۰۰۲) و افزایش واریانس مشترک (بندولاس و فنی^۳، ۲۰۰۱) می‌شود. شکل ۲ ضرایب مسیر استاندارد مدل نهایی پژوهش را نشان می‌دهد.
 همان طور که در شکل ۲، مشاهده می‌شود، همه مسیرها معنی‌دار هستند.

شکل ۲. برون‌داد مدل پژوهش رابطه مستقیم و غیر مستقیم دلبستگی ایمن و نایمن اجتنابی، خوشبینی و حمایت اجتماعی با افسردگی و رضایت از زندگی

- 1- Bandolas
- 2- Coffman & MacCallum
- 3- Finney

یافته‌های مربوط به مسیرهای غیرمستقیم در الگوی پیشنهادی

برای بررسی مسیرهای مبنی بر اثرات غیر مستقیم متغیرها، از روش بوت استرپ^۱ استفاده شد که نتایج حاصل در جدول ۳ نشان داده شده است..

جدول ۳. نتایج روش بوت استرپ مسیرهای واسطه‌ای پژوهش در الگوی پیشنهادی

مسیرها	حد پایین	حد بالا	سطح معنی‌داری
دلبستگی ایمن به افسردگی از طریق خوشبینی	-۰/۲۱۱	-۰/۰۹۳	۰/۰۰۱
دلبستگی نایمن اجتنابی به افسردگی از طریق خوشبینی	۰/۱۰۶	۰/۱۹۶	۰/۰۰۱
دلبستگی نایمن اجتنابی به رضایت از زندگی از طریق حمایت اجتماعی	-۰/۱۲۳	-۰/۰۴۹	۰/۰۰۱
دلبستگی نایمن اجتنابی به افسردگی از طریق حمایت اجتماعی	۰/۰۵۷	۰/۱۴۵	۰/۰۰۱
دلبستگی ایمن به افسردگی از طریق حمایت اجتماعی	-۰/۲۳۷	-۰/۱۲۴	۰/۰۰۱
دلبستگی ایمن به رضایت از زندگی از طریق حمایت اجتماعی	۰/۱۰۴	۰/۲۳۸	۰/۰۰۱
دلبستگی ایمن به رضایت از زندگی از طریق خوشبینی	۰/۱۱۴	۰/۲۹۳	۰/۰۰۱
دلبستگی نایمن اجتنابی به رضایت از زندگی از طریق خوشبینی	-۰/۲۵۴	-۰/۱۴۳	۰/۰۰۱

بر اساس مندرجات جدول ۳ مسیر دلبستگی به افسردگی از طریق خوشبینی، مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به افسردگی از طریق خوشبینی، مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به رضایت از زندگی از طریق حمایت اجتماعی، مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به افسردگی از طریق حمایت اجتماعی، مسیر دلبستگی ایمن به افسردگی از طریق حمایت اجتماعی، مسیر دلبستگی ایمن به رضایت از زندگی از طریق حمایت اجتماعی، مسیر دلبستگی ایمن به رضایت از زندگی از طریق خوشبینی و مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به رضایت از زندگی از طریق خوشبینی در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان می‌دهد که ضرایب استاندارد مسیر دلبستگی ایمن به رضایت از زندگی مثبت و معنی‌دار (۰/۲۴=برآورد استاندارد، $p=0/001$) و مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به رضایت از زندگی منفی و معنی‌دار (۰/۳۱=-برآورد استاندارد، $p=0/001$) می‌باشند. نتیجه حاصل از این

1- Bootstarp

پژوهش با نتایج شهیاد و همکاران (۲۰۱۱) و هینن و همکاران (۲۰۰۹) همخوانی دارد. در تبیین یافته‌های حاصل از بررسی این پژوهش چنین استنباط می‌شود که افراد با دلبستگی ایمن، به نسبت افراد دلبسته نایمن (اجتنابی یا مضطرب-دوسوگرا) خود و دیگران را بهتر درک می‌کنند، ارزیابی مثبت بیشتری از خود و دیگران دارند، این ارزیابی و خوشبینی باعث رضایتمندی از زندگی در آنان می‌گردد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که ضرایب استاندارد مسیر دلبستگی ایمن به افسردگی منفی و معنی‌دار ($p=0/14$ ، برآورد استاندارد، $p=0/05$) و مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به افسردگی مثبت و معنی‌دار ($p=0/001$ ، برآورد استاندارد، $p=0/001$) می‌باشند. یافته‌ی به دست آمده از این پژوهش با نتایج پژوهش‌های شهیاد و همکاران (۲۰۱۱) و وی و همکاران (۲۰۰۵) مطابقت دارد. نبود اعتماد به خود و دیگران از ویژگی‌های اصلی افراد نایمن می‌باشد. نداشتن اعتماد به خود، توان رویارویی با موقعیت‌های تنش‌زا را کاهش می‌دهد و درماندگی روان‌شناختی را بر فرد نایمن تحمیل می‌کند. دلبستگی ایمن یک منبع درونی است که سلامت روان‌شناختی را در طول دوره‌های تنش حفظ می‌کند، در حالی که نبود منبع ایمن، مشکلات عاطفی را در پی دارد (به نقل از ناییب‌نیا، سالاری و مدرس غزوی، ۱۳۹۰).

از سوی دیگر نتایج پژوهش مبین این است که ضرایب استاندارد مسیر دلبستگی ایمن به حمایت اجتماعی مثبت و معنی‌دار ($p=0/42$ ، برآورد استاندارد، $p=0/001$) و مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به حمایت اجتماعی منفی و معنی‌دار ($p=0/28$ ، برآورد استاندارد، $p=0/001$) می‌باشند. یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات لیری و هویلی (۲۰۰۹)، کولینز و فینی (۲۰۰۴) و بو (۲۰۱۰) همسو است. در تبیین این پژوهش می‌توان گفت که ویژگی افراد دلبسته نایمن خودشیفتگی، بازدارندگی اجتماعی، عزت نفس پایین و سبک اسنادی منفی می‌باشد، و همچنین افراد دلبسته نایمن حمایت اجتماعی را بیشتر در زمان‌هایی که به فرد هزینه‌ای تحمیل می‌شود یا دچار خطر می‌گردد، جستجو می‌کند و این امر سبب کاهش حمایت دریافتی از سوی دیگران می‌گردد (بو، ۲۰۱۰). همچنین ضرایب استاندارد مسیر دلبستگی ایمن به خوشبینی مثبت و معنی‌دار ($p=0/37$ ، برآورد استاندارد، $p=0/001$) و مسیر دلبستگی نایمن اجتنابی به خوشبینی منفی و معنی‌دار ($p=0/38$ ، برآورد استاندارد، $p=0/001$) می‌باشند. یافته

این پژوهش با نتایج کندی^۱ (۱۹۹۹) و یلسین (۲۰۱۱) همخوانی دارد. افراد دل‌بسته‌ناایمن به نسبت دادن حوادث مثبت زندگی به صورت بیرونی و ناپایدار تمایل دارند. بنابراین وقتی افراد دل‌بسته‌ی ناایمن با حوادث خوب در زندگی‌شان روبرو می‌شوند آنها حوادث را بدون داشتن کنترل و احساس شخصی درک می‌کنند که این منجر به یک چرخه بی‌پایان از نومیدی و بدبینی می‌گردد. ولی افراد با سبک دل‌بستگی ایمن حوادث مثبت زندگی را به عوامل درونی و پایدار و حوادث منفی و ناگوار زندگی را به عوامل بیرونی و ناپایدار نسبت می‌دهند و چون امور را تحت کنترل خویش می‌دانند بنابراین همیشه نسبت به اتفاق افتادن حوادث خوشایند در زندگی امیدوار و نسبت به آینده خوشبین‌تر می‌باشند.

نتایج ارایه شده در جدول ۶ نشان می‌دهد که ضریب استاندارد مسیر حمایت اجتماعی به رضایت از زندگی مثبت و معنی‌دار ($p=0/01$) برابر آورد استاندارد، ($p=0/04$) می‌باشد. یافته حاصل از پژوهش با نتایج حاصل از تحقیقات توتیس (۱۹۹۵)، اریک هارد و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. توضیح آنکه هر چه فرد از حمایت بیشتری برخوردار باشد، و بخصوص این حمایت مناسب و به موقع باشد به همان نسبت رضایت از زندگی فرد افزایش می‌یابد. نتایج همچنین نشان می‌دهد ضریب استاندارد مسیر حمایت اجتماعی به افسردگی منفی و معنی‌دار ($p=0/001$) برابر آورد استاندارد، می‌باشد. یافته‌ی به دست آمده از آزمون این پژوهش با نتایج پژوهش‌های یلسین (۲۰۱۱) و زیمر و چن (۲۰۱۱) همسو است. حمایت اجتماعی در موقعیت‌های استرس‌زا به عنوان یک سپر محافظ عمل می‌کند و از بروز نشانه‌های افسردگی پیشگیری و یا شدت نشانه‌های روان‌شناختی را تعدیل می‌کند (به نقل از بخش‌یابی و همکاران، ۱۳۸۲).

نتایج نشان داد بین سبک دل‌بستگی ایمن و رضایت از زندگی با میانجیگری خوشبینی رابطه مثبت غیرمستقیم برقرار می‌باشد. به علاوه، بین سبک دل‌بستگی ناایمن اجتنابی و رضایت از زندگی با میانجیگری خوشبینی رابطه منفی غیرمستقیم برقرار می‌باشد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های بو (۲۰۱۰) و کندی (۱۹۹۹) مطابقت دارد. افراد دل‌بسته‌ایمن دارای خودپنداره مثبتی هستند و نگرش مثبتی نسبت به خود، دیگران و محیط اطراف‌شان دارند و همین دید مثبت سبب خوشبین بودن آنها از خود، دیگران و اتفاقات زندگی‌شان می‌شود و این انتظار را

1- Kennedy

برای آنها ایجاد می‌کند که حوادث مثبت در زندگی‌شان اتفاق بیفتند، و از زندگی رضایت بیشتری داشته باشند. همچنین بین دلبستگی ایمن و افسردگی با میانجیگری خوشبینی رابطه منفی غیرمستقیم برقرار می‌باشد. همچنین اثر غیرمستقیم سبک دلبستگی نایمن اجتنابی به افسردگی از طریق خوشبینی معنی‌دار می‌باشد. لذا بین سبک دلبستگی نایمن اجتنابی و افسردگی با میانجیگری خوشبینی رابطه مثبت غیرمستقیم برقرار می‌باشد. یافته‌های به دست آمده از این پژوهش با نتایج پژوهش‌های بو (۲۰۱۰) و یلسین (۲۰۱۱) مطابقت دارد. بنابراین می‌توان گفت که افراد دلبسته ایمن همه چیز را به تلاش و کوشش خود نسبت می‌دهند، در نتیجه اگر شکست بخورند یا حوادث تلخی برایشان اتفاق بیفتد روی نگرش‌شان نسبت به آینده تأثیر ندارد و باز هم به آینده و موفقیت در آینده امیدوارند و این باعث می‌شود تلاش خود را بیشتر کنند و بنابراین این شکست‌ها روی خلق و رفتار آنها تأثیری ندارد و دچار ناراحتی و افسردگی نمی‌شوند.

اثر سبک دلبستگی ایمن به رضایت از زندگی با میانجیگری حمایت اجتماعی معنی‌دار می‌باشد. لذا بین سبک دلبستگی ایمن و رضایت از زندگی با میانجیگری حمایت اجتماعی رابطه مثبت غیرمستقیم برقرار می‌باشد. اما بین سبک دلبستگی نایمن اجتنابی و رضایت از زندگی با میانجیگری حمایت اجتماعی رابطه منفی غیرمستقیم برقرار می‌باشد. یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات شهیاد و همکاران (۲۰۱۱) همسو است. افراد دلبسته‌ی ایمن حمایت بیشتری را جستجو می‌کنند و از ارتباط‌هایشان با دیگران رضایت بیشتری دارند، بنابراین بهتر می‌توانند با شرایط زندگی کنار بیایند (ترونز-کوب و همکاران، ۲۰۰۲). بین سبک دلبستگی نایمن اجتنابی و افسردگی با میانجیگری حمایت اجتماعی رابطه مثبت غیرمستقیم برقرار می‌باشد. اما بین سبک دلبستگی ایمن و افسردگی با میانجیگری حمایت اجتماعی رابطه منفی غیرمستقیم برقرار می‌باشد. یافته‌های این پژوهش با نتایج پژوهش‌های بو (۲۰۱۰) و یلسین (۲۰۱۱) همخوان است. تحقیقات انجام شده (بو، ۲۰۱۰) نشان می‌دهد افراد دلبسته‌ی نایمن از ارتباط‌هایشان با دیگران رضایتی ندارند، رفتارهای حمایتی کمتری از خود نشان می‌دهند و حمایت کمتری را هم جستجو می‌کنند و این سبب می‌شود ارتباط‌شان با دیگران و شبکه اجتماعی اطراف‌شان قطع گردد و چون حمایت اجتماعی در مواقع استرس به عنوان یک سپر محافظ عمل می‌کند، فرد دلبسته نایمن، این سپر را از دست داده و دچار اضطراب و

افسردگی می‌گردد.

این پژوهش نیز همانند پژوهش‌های دیگر دارای محدودیت‌های می‌باشد از جمله این که، نتایج این پژوهش محدود به دخترها بوده و به پسرها قابل تعمیم نیست. همچنین داده‌های این پژوهش که با الگوی معادلات ساختاری آزمون شده‌اند، کاربرد آنها در روابط علت و معلولی باید با احتیاط صورت گیرد.

یافته‌های پژوهش بر اصالت و اهمیت دل‌بستگی ایمن به منزله یک نیاز نخستین و اساسی در موقعیت‌های تحصیلی، به خصوص در کاهش افسردگی، نگرانی و افزایش رضایت از زندگی دانشجویان اشاره دارد. از این دیدگاه، بهداشت روانی در موقعیت‌های تحصیلی، شغلی مستلزم فراهم سازی زمینه‌های لازم برای شکل‌گیری دل‌بستگی ایمن در چارچوب روابط کودک-مادر می‌باشد. از آنجایی که خوشبینی و حمایت اجتماعی نقش غیرمستقیم مؤثری در ارتباط بین سبک‌های دل‌بستگی ایمن و نایمن اجتنابی با افسردگی و رضایت از زندگی ایفا می‌کنند، توصیه می‌شود مسئولان آموزشی و والدین از طریق تغییر نگرش افراد نسبت به آینده و حمایت‌های مناسب و به موقع از میزان افسردگی و ناراحتی‌های روانی افراد کاسته و رضایت از زندگی آنان را افزایش دهند.

منابع

فارسی

- آقایی، اصغر؛ رئیسی دهکردی، راضیه و آتش‌پور، سیدحمید (۱۳۸۶). رابطه خوش‌بینی و بدبینی با سلامت روان در افراد بزرگسال شهر اصفهان. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی*، شماره ۳۳، ۱۳۰-۱۱۷.
- بالتیر، گیلیان و تونی، هوپ (۱۹۹۱). *درمان سرماخوردگی روانی افسردگی*. ترجمه: کوشیار کریمی طارمی (۱۳۸۴). تهران: نشر نو اندیش.

بخشایی، نورمحمد؛ بیرشک، بهروز؛ عاطف وحید، محمدکاظم و بوالهری، جعفر (۱۳۸۲). ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده و رویدادهای استرس‌زای زندگی با افسردگی. *مجله اندیشه و رفتار*، سال نهم، شماره ۲.

بویری، ایرج (۱۳۸۶). *رابطه خوشبینی و سلامت روان و امید به زندگی در بین دبیران مقطع راهنمایی شهرستان ایذه*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.

رضازاده، سیدمحمدرضا (۱۳۸۱). *رابطه‌های سبک‌های دلبستگی و مهارت‌های ارتباطی با همسازی زناشویی در دانشجویان*. رساله‌ی دکتری روان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس تهران.

زکی، محمدعلی (۱۳۸۶). *اعتباریابی مقیاس چند بُعدی رضایت از زندگی دانش‌آموزان*. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، سال سیزدهم، شماره ۱.

زنجان‌طیسی، رضا (۱۳۸۳). *ساخت و هنجاریابی مقدماتی آزمون بهزیستی روان‌شناختی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه تهران.

شه‌ایان، آمنه و یوسفی، فریده (۱۳۸۶). *رابطه‌ی بین خودشکوفایی، رضایت از زندگی و نیاز به شناخت در دانش‌آموزان با استعدادهای درخشان*. *مجله پژوهشی در حیطه کودکان استثنایی*، سال هفتم، شماره ۳.

عسگری، پرویز (۱۳۸۸). *راهنمای آزمون‌های روان‌شناختی*. اهواز: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.

نایی‌نیا، انورسادات، سالاری، پروین و مدرس غزوی، مرتضی (۱۳۹۰). *بررسی ارتباط سبک دلبستگی بالغین به والدین با تنش، اضطراب و افسردگی*. *مجله‌ی اصول بهداشت روانی*، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، ۲۰۲-۱۹۴.

نوری، نجیب‌الله و سقایی بی‌ریا، ناصر (۱۳۸۸). *بررسی روابط بین خوشبینی سرشتی و خوشبینی از دیدگاه اسلام با رضایت مندی از زندگی*. *روان‌شناسی دین و اسلام*، سال دوم شماره سوم، ص ۶۸-۲۹.

هادیان‌فرد، حبیب و مظفری، شهباز (۱۳۸۳). *مروری بر شادمانی و همبسته‌های آن*، *مجله حوزه و دانشگاه*، شماره ۴۱.

لاتین

- Bandalos, S., & Finney, S. I. (2001). Item Parceling issues in structural equation modeling. In G. A. Marcoulides & R. E. Schumaker (eds.), *New developments and techniques in structural equation modeling* (pp. 269-215). Ny: Lawrence Erlbaum.
- Bandalos, D. L. (2002). The effects of item parceling on goodness- of - fit and parameter estimate bias in structural equation modeling. *Structural Equation Model in*, 9, 75-102.
- Beck, A. T., Steer, R. A., & Garbin, M.G. (1988). Psychometric properties of the Depression Inventory: Twenty-five years of evaluation. *Clinical Psychology Review*, 8, 77-100.
- Beck, A. T., Weisman, A. W., Lester, D., & Trexler L. (1974). The assessment of pessimism: The openness scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 861-865.
- Boo, Jenelle N. (2010). *The relationship between adult attachment and depression as mediated by social support, self-esteem, and optimism*. Dissertation in Counseling Psychology: Cliniecal Psychology, Ball State University.
- Coffman, D. L., & MacCallum, R. c. (2006). Using parcels to convert path analysis models into latent variable models. *Multivariate Behaviral Research*, 40 (2), 235-259.
- Collins, N. L., & Feeney, B. C. (2004). Working models of attachment shape perceptions of social support: Evidence from experimental andobservational studies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 87, 363- 383.
- Erika Heard, BS; Keith, E. W., Christopher, L., Marino, A. B., & Bettina, M. B. (2011). Mediating effects of social support on the relationship among perceived stress, depression, and hypertension in African Americans. *Journal of National Medical Association*, 103 (2), 116-122.
- Fei, J., & Berscheid, E. (1997). Perceived dependency, insecurity, and love in heterosexual relationships: The eternal triangle? Unpublished manuscript, Department of Psychology, University of Minnesota.
- Hinnen, Ch., Sanderman, R., & Sprngers, MA. G. (2009). Adult attachment as mediator between recollection of childhood and satisfaction with life. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 16, 10-21.
- Ho, M. Y., Cheung, F. M., & Cheung, S. F. (2010). The role of meaning in life and optimism in promoting well-being. *Personality and Individual Differences*, 48, 658-663.

- Kaplan, H., & Sadock, B. (2003). *Comprehensive textbook of psychiatry*. New York: Oxford, 847-560.
- Karadems, E. C. (2006). Self-efficacy, social support and well-being the mediating role of optimism. *Personality and Individual Differences, 40*, 1281-1290.
- Kennedy, J. H. (1999). Romantic attachment style and ego identity, attribution style, and family of origin in first-year college students. *College Student Journal, 33* (2), 171-180.
- Leary, M. R., & Hoyle, R. H. (2009). *Handbook of individual differences in social behavior*. New York: Guilford Press.
- Letuwylar, K. (1997). Depression double standard mastery of the mind. Scientific American Publition.
- Miller L. C., Berg, J., & Archer, R. L. (1993). Depression: individuals who elicit intimate self-disclosure. *Journal of Personality and Social Psychology, 44*, 1234-1244.
- Rubin, Z. (1970). Measurement of romantic love. *Journal Personality and Social Psychology, 16*:265-273.
- Ryff, C. D., Lee, Y. H., Essex, M. J., & Schmutte, P. S. (1994). My children and me: Midlife evaluations of grown children and of self. *Psychology and Aging, 9*, 195-205.
- Scheier, M. F., Carver, S., & Bridges, M. W. (1994). Distinguishing optimism from neuroticism (and trait anxiety, self-mastery, and self-esteem): Reevaluation of the orientation test. *Journal of Personality and Social Psychology, 67*, 1063-1078.
- Shahyad, SH., Besharat, M. A., Asadi, M., ShirAlipour, A., & Miri, M. (2011). The relation of attachment and perceived social support with life satisfaction: Structural education model. *Procardia Social and Behavioral Sciences, 15*, 952-956.
- Shorey, H. S., Snyder, C. R., Yang, X., & Lewin, M. R. (2003). The role of hope as mediator in recollected parenting, adult attachment, and mental health. *Journal of Social and Clinical Psychology, 22* (6), 685-715. Among Croatian and American Youth. *Personality and Individual Differences, 39*, 155-166.
- Simpson, J. A. (1990). Influence of attachment style on romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology, 59* (5), 971-80.
- Strassle, C. G., Mckee, E. A., & Plant, D. D. (1999). Optimism as an indicator of psychological health: Using psychological assessment wisely. *Journal of Personality Assessment, 72* (2), 190-199.

- Türküm, A. S. (2005). Do optimism, social networks richness, and submissive behaviors predict well-being? Study with a Turkish sample. *Social Behavior and Personality*, 33 (6), 619-628.
- Turner-Cobb, J. M., Gore-Felton, Ch. G., Marouf, F., Koopman, Ch., Kim, P., Dennis Israelski, D., & Spiegel, D. (2002). Coping, social support, and attachment style as psychosocial correlates of adjustment in men and women with HIV/AIDS. *Journal of Behavioral Medicine*. 25 (4), 337-353.
- Wei, M., Shaffer, P. A., Young, Sh. K., & Zakalik, R. A. (2005). Adult attachment, shame, depression, and loneliness: The mediation role of basic psychological needs satisfaction. *Journal of Counseling Psychology*, 52 (4), 591-601.
- Yalcin, I. (2011). Social support and optimism as predictors of life satisfaction of college students. *Int J Adv Counselling*, 33, 79-87.
- Zimmer, Z., & Chen, F-F. (2011). Social support and change in change in depression among older adult in Taiwan. *Journal Of Applied Gerontology*, 1-19.